II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 22 maart 1988

tot wijziging van Richtlijn 77/62/EEG betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen, alsmede tot intrekking van sommige bepalingen van Richtlijn 80/767/EEG

(88/295/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie (1),

In samenwerking met het Europese Parlement (2),.

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité (3),

Overwegende dat de maatregelen dienen te worden vastgesteld die tot doel hebben om geleidelijk de interne markt tot stand te brengen gedurende een tijdvak dat op 31 december 1992 afloopt; dat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd;

Overwegende de conclusies van de Europese Raad ter zake van de interne markt tijdens zijn achtereenvolgende bijeenkomsten, van die van 29 en 30 maart 1985 te Brussel tot en met die van 5 en 6 december 1986 te Londen;

Overwegende het Witboek over de voltooiing van de interne markt, inzonderheid het daarin genoemde tijdschema en het actieprogramma om de openstelling van overheidsopdrachten voor leveringen te verwezenlijken;

Overwegende het verslag over de toepassing van de Richtlijnen 77/62/EEG (4), laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Spanje en Portugal, en 80/767/EEG (5), dat door de Commissie op 14 december 1984 aan de Raad is voorgelegd als antwoord op de resolutie van de Raad van 21 december 1976;

Overwegende dat de toepassing van de richtlijnen verbetering en uitbreiding behoeft door de procedures en praktijken van het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen doorzichtiger te maken en dat betere controle uitgeoefend moet kunnen worden op het naleven van het verbod op beperkingen van het vrije verkeer van goederen dat aan deze richtlijnen ten grondslag ligt;

Overwegende dat deze richtlijnen moeten worden gewijzigd om daarin de wijzigingen op te nemen die in december 1986 zijn aangebracht in de GATT-Overeenkomst inzake overheidsopdrachten;

Overwegende dat de omstandigheden voor een daadwerkelijke open mededinging bij overheidsopdrachten voor leveringen tot ontwikkeling dienen te worden gebracht en het profijt daarvan voor de economie, de begroting en het bedrijfsleven moet worden vergroot;

Overwegende dat daartoe de omvang van de vrijstellingen per sector van de economische bedrijvigheid nader moet worden aangegeven om te voorkomen dat de verstoringen van het evenwicht bij de toepassing van de richtlijnen tussen de Lid-Staten groter worden als gevolg van uiteenlopende interpretaties;

(1) PB nr. C 173 van 11. 7. 1986, blz. 4, PB nr. C 161 van 19. 6. 1987, blz. 10, en PB nr. C 303 van 13. 11. 1987, blz. 3.
(2) PB nr. C 13 van 18. 1. 1988, blz. 66.
(3) PB nr. C 68 van 16. 3. 1987, blz. 7.
(4) PB nr. L 13 van 15. 1. 1977, blz. 1.
(5) PB nr. L 215 van 18. 8. 1980, blz. 1.

Overwegende dat de regeling die van toepassing is op de door de aanbestedende diensten geplaatste overheidsopdrachten op defensiegebied nader moet worden toegelicht onder verwijzing naar de bepalingen van het Verdrag;

Overwegende dat het wenselijk is de toepasselijke drempels, met inbegrip van die welke in GATT-verband geldt, in een enkele bepaling samen te brengen;

Overwegende dat de openbare aanbestedingsprocedure het gunstigst is voor het scheppen van gelijke omstandigheden voor de deelneming aan overheidsopdrachten in alle Lid-Staten; dat deze procedure tot regel verheven moet worden en dat een met redenen omklede toelichting vereist is en daarvoor een schriftelijke verklaring moet worden opgesteld indien een andere procedure wordt gevolgd;

Overwegende dat het dienstig is een procedure van gunning via onderhandelingen in te stellen, zoals deze in de praktijk in sommige Lid-Staten reeds bestaat om de onderhandse procedure in te perken, en dat het tevens dienstig is nader aan te geven in welke omstandigheden dringende noodzaak als reden kan worden aangevoerd of over welke periode aanvullende leveringen mogen plaatsvinden;

Overwegende dat de procedure van gunning via onderhandelingen als uitzondering moet worden beschouwd en daarom slechts dient te worden toegepast in een beperkt aantal uitdrukkelijk genoemde gevallen;

Overwegende dat de gemeenschappelijke regels op technisch gebied moeten worden aangepast aan het nieuwe communautaire beleid inzake normalisatie en standaardisering;

Overwegende dat alle verrichtingen en procedures voor de behoeftevoorziening van de aanbestedende instanties doorzichtiger moeten worden gemaakt; dat de overheidsdiensten daartoe hun aankoopprogramma bekend moeten maken door middel van voorinformatie op communautair niveau; dat aanbestedende diensten die buiten de vrije mededinging om een opdracht willen plaatsen andere potentiële leveranciers in staat moeten stellen na te gaan of zij voor deze opdracht belangstelling hebben en daarvan blijk kunnen geven en dat ook de informatie over de omstandigheden waarin de verschillende opdrachten gegund zijn op dezelfde wijze openbaar moet worden gemaakt om op communautair vlak bij meer leveranciers belangstelling voor leveringen van de overheid te wekken en hen tot deelneming hieraan te stimuleren;

Overwegende dat uiterste data moeten worden vastgesteld om te voorkomen dat er vertraging ontstaat bij het doorgeven van vooraankondigingen en over geplaatste opdrachten;

Overwegende dat de termijnen voor de ontvangst van de verzoeken tot deelneming of van de offertes in het kader van overheidsopdrachten voor leveringen verlengd moeten worden om de toegang voor en de deelneming van een ruimere kring van leveranciers te verbeteren en aan te moedigen;

Overwegende dat het wenselijk is dat de nationale bepalingen voor het plaatsen van overheidsopdrachten ten gunste van de regionale ontwikkeling beantwoorden aan de doelstellingen van de Gemeenschap;

Overwegende dat het Koninkrijk Spanje onlangs nationale wettelijke bepalingen heeft aangenomen om Richtlijn 77/62/EEG ten uitvoer te leggen; dat het, aangezien nieuwe wijzigingen in dit stadium een negatief effect zouden hebben op de aanpassing van de particuliere sector in dit land, gerechtvaardigd is het Koninkrijk Spanje een extra termijn voor de volledige tenuitvoerlegging van deze richtlijn toe te kennen;

Overwegende dat de Portugese Republiek om soortgelijke redenen een overgangsperiode nodig heeft;

Overwegende dat de Helleense Republiek doende is de nationale wetgeving aan Richtlijn 77/62/EEG aan te passen en dat de opneming in dit stadium van andere communautaire voorschriften een negatief effect zou hebben op de sector overheidsopdrachten voor leveringen en met name op bepaalde economisch belangrijke factoren zoals de stabiliteit, de doorzichtigheid en de handhaving van de commerciële condities op middellange termijn;

Overwegende dat het, in verband met de conclusies van genoemde bijeenkomsten van de Europese Raad en van het Witboek en rekening houdende met genoemd verslag, dienstig is Richtlijn 77/62/EEG te wijzigen en een aantal bepalingen van Richtlijn 80/767/EEG in te trekken,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

TITEL I

Wijziging van Richtlijn 77/62/EEG

Artikel 1

Richtlijn 77/62/EEG wordt gewijzigd overeenkomstig de bepalingen van deze titel.

Artikel 2

In artikel 1

1. wordt letter a) vervangen door:

„a) wordt onder „overheidsopdrachten voor leveringen" verstaan: schriftelijke overeenkomsten onder bezwarende titel die betrekking hebben op de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van produkten, gesloten tussen een leverancier (natuurlijke persoon of rechtspersoon), enerzijds, en een van de onder b) omschreven aanbestedende diensten, anderzijds. De levering van de produkten kan daarnevens ook werkzaamheden voor het aanbrengen en installeren insluiten;";

2. worden de volgende letters toegevoegd:

„d) wordt onder „openbare procedures" verstaan: die nationale procedures waarbij alle belanghebbende leveranciers mogen inschrijven;

e) wordt onder „niet-openbare procedures" verstaan: die nationale procedures waarbij alleen de door de aanbestedende dienst aangezochte ondernemingen een offerte mogen doen;

f) wordt onder „onderhandelingsprocedures" of „procedures van gunning via onderhandelingen" verstaan: die nationale procedures waarbij de aanbestedende dienst met door hemzelf uitgekozen leveranciers overleg pleegt en via onderhandelingen met een of meer van hen de contractuele voorwaarden vaststelt.".

Artikel 3

In artikel 2

1. wordt lid 1 geschrapt;

2. wordt lid 2 vervangen door:

„2. Deze richtlijn is niet van toepassing op:

a) overheidsopdrachten voor leveringen gegund door vervoerbedrijven die vervoer over land, over het water of door de lucht verzorgen;

b) overheidsopdrachten voor leveringen gegund door aanbestedende diensten, voor zover deze contracten betrekking hebben op de produktie, het vervoer en de distributie van drinkwater, door aanbestedende diensten waarvan de taak in hoofdzaak bestaat uit de produktie en de distributie van energie, alsmede door aanbestedende diensten die in hoofdzaak werkzaam zijn op het gebied van telecommunicatie;

c) leveringen die geheim zijn verklaard of waarvan de afgifte vergezeld moet gaan van bijzondere veiligheidsmaatregelen overeenkomstig de in de betrokken Lid-Staat van kracht zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen of wanneer de bescherming van de wezenlijke belangen van de veiligheid van die staat zulks vereist.".

Artikel 4

Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„*Artikel 2 bis*

Onverminderd de artikelen 2 en 3 en artikel 5, lid 1, is deze richtlijn van toepassing op alle produkten in de zin van artikel 1, onder a), met inbegrip van die welke vallen onder contracten die door aanbestedende diensten op het gebied van defensie worden gegund, met uitzondering van de produkten waarop artikel 223, lid 1, onder b), van het Verdrag van toepassing is.".

Artikel 5

Artikel 4 vervalt.

Artikel 6

Artikel 5 wordt vervangen door:

„*Artikel 5*

1. a) De titels II, III en IV alsmede artikel 6 zijn van toepassing op overheidsopdrachten voor leveringen

— die worden gegund door de in artikel 1, onder b), bedoelde aanbestedende diensten, met inbegrip van de opdrachten van de in bijlage I van Richtlijn 80/767/EEG bedoelde aanbestedende diensten op het gebied van defensie, voor zover het produkten betreft die niet in bijlage II van die richtlijn zijn opgenomen, mits het geraamde bedrag zonder BTW ten minste 200 000 Ecu bedraagt;

— die overeenkomstig Richtlijn 80/767/EEG worden gegund door de in bijlage I van die richtlijn genoemde aanbestedende diensten en waarvan het geraamde bedrag zonder BTW ten minste 130 000 Ecu bedraagt; wat betreft de aanbestedende diensten op het gebied van defensie, geldt dit alleen voor opdrachten betreffende produkten die onder de richtlijn vallen krachtens bijlage II ervan.

b) Deze richtlijn is van toepassing op overheidsopdrachten voor leveringen waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of uitgaat boven de betrokken drempel op het tijdstip van de bekendmaking van de aankondiging, bedoeld in artikel 9, lid 2.

c) De tegenwaarde van de drempels in nationale valuta en de drempel van de GATT-Overeenkomst, uitgedrukt in Ecu, worden in principe om de twee jaar herzien, te rekenen vanaf 1 januari 1988. Deze tegenwaarden worden berekend op grond van de gemiddelde dagelijkse waarden van de genoemde valuta in Ecu, en van de Ecu in SDR over de periode van 24 maanden die eindigt op de laatste dag van oktober onmiddellijk voorafgaande aan de eerste januari waarop de herziening van kracht wordt. Deze tegenwaarden worden in de eerste dagen van november bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.*

d) De werking van de voorschriften voor de onder c) bedoelde berekening worden in principe twee jaar na de eerste toepassing op initiatief van de Commissie besproken in het Raadgevend Comité inzake overheidsopdrachten.

2. In het geval van opdrachten inzake leasing, huur of huurkoop van produkten wordt de geraamde waarde van de opdrachten berekend op de volgende grondslag:

— indien het gaat om overeenkomsten met een vaste looptijd, dient de berekening gebaseerd te zijn op de totale waarde voor de gehele looptijd wanneer die ten hoogste twaalf maanden bedraagt, dan wel op de totale waarde met inbegrip van de geraamde restwaarde, wanneer de looptijd meer dan twaalf maanden bedraagt;

— indien het gaat om overeenkomsten voor onbepaalde duur of indien de looptijd van de overeenkomsten niet kan worden bepaald, wordt de geraamde waarde berekend door het maandelijks te betalen bedrag te vermenigvuldigen met 48.

3. Indien het gaat om opdrachten die een zekere regelmatigheid vertonen of bestemd zijn gedurende een bepaalde periode te worden hernieuwd, moet voor de toepassing van lid 1 als grondslag worden genomen het werkelijke totale bedrag van alle tijdens het voorafgaande boekjaar of tijdens de voorafgaande twaalf maanden gesloten soortgelijke overeenkomsten — indien mogelijk gecorrigeerd op grond van verwachte wijzigingen in hoeveelheid of waarde gedurende de volgende twaalf maanden — dan wel het geraamde totale bedrag over de op de eerste levering volgende twaalf maanden, of over de contractperiode, indien deze langer duurt dan twaalf maanden. De berekeningsmethode voor de raming mag niet worden gebruikt om zich aan de toepassing van dit artikel te onttrekken.

4. Wanneer een overwogen aanschaf van homogene goederen aanleiding kan geven tot opdrachten die gelijktijdig in afzonderlijke delen worden geplaatst, moet voor de toepassing van de leden 1 en 2 de geschatte waarde van het geheel van deze delen als grondslag worden genomen.

5. Indien in het bestek van een voorgenomen levering is vermeld dat in de overeenkomst een optiebeding moet zijn opgenomen, dient het in totaal toegestane maximumniveau van aankoop, leasing, huur of huurkoop, inclusief het optiebeding, als grondslag te worden genomen voor de berekening van de geraamde waarde van de opdracht.

6. Een voorgenomen aanschaf van een bepaalde hoeveelheid goederen mag niet worden gesplitst ten einde deze aan de toepassing van dit artikel te onttrekken.".

Artikel 7

Artikel 6 wordt als volgt gelezen:

„*Artikel 6*

1. Bij het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen passen de aanbestedende diensten in de hieronder beschreven gevallen de in artikel 1, onder d), e) en f), omschreven procedures toe, overeenkomstig deze richtlijn.

2. De aanbestedende diensten kunnen bij het plaatsen van opdrachten voor leveringen gebruik maken van niet-openbare procedures wanneer hiervoor goede redenen voorhanden zijn.

Het gebruik van de niet-openbare procedure kan met name gerechtvaardigd zijn:

— op grond van het evenwicht tussen de waarde van de opdracht en de procedurekosten;

— op grond van de specifieke aard van de aan te kopen produkten.

3. De aanbestedende diensten kunnen hun opdrachten voor leveringen plaatsen volgens een procedure van gunning via onderhandelingen, indien er bij de toepassing van een openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedure onregelmatige inschrijvingen gedaan zijn, dan wel indien slechts inschrijvingen zijn gedaan die onaanvaardbaar zijn volgens de nationale, doch met de voorschriften van titel IV in overeenstemming zijnde bepalingen, mits de oorspronkelijke voorwaarden voor de opdracht niet grondig zijn gewijzigd. De aanbestedende diensten maken in dergelijke gevallen een uitnodiging tot inschrijving bekend, tenzij zij bij zulke procedures van gunning via onderhandelingen alle ondernemingen betrekken die voldoen aan de criteria van de artikelen 20 tot en met 24 en die gedurende de voorafgaande openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedures offertes hebben gedaan die in overeenstemming zijn met de formele eisen van de aanbestedingsprocedure.

4. De aanbestedende diensten kunnen in de volgende gevallen hun opdrachten voor leveringen plaatsen volgens de procedures van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande bekendmaking van een uitnodiging tot inschrijving:

a) indien bij de toepassing van de openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedure geen inschrijvingen zijn gedaan, mits de oorspronkelijke voorwaarden van het contract niet grondig zijn gewijzigd en er een verslag aan de Commissie wordt voorgelegd;

b) indien het voorwerpen betreft die uitsluitend worden gefabriceerd voor onderzoek, proefneming, studie of ontwikkeling. Deze bepaling geldt niet voor de produktie in grote hoeveelheden met het doel de commerciële haalbaarheid van het produkt vast te stellen of de kosten van onderzoek en ontwikkeling te delgen;

c) voor leveringen waarbij de fabricage of levering om technische of artistieke redenen of wegens de bescherming van exclusieve rechten slechts aan één bepaalde leverancier kan worden toevertrouwd;

d) in strikt noodzakelijke gevallen waarin de bij de levering te betrachten dringende spoed, voortvloeiende uit gebeurtenissen die door de betrokken aanbestedende diensten niet konden worden voorzien, de inachtneming van de termijnen die worden gesteld door de openbare of niet-openbare procedures onmogelijk maakt.

De omstandigheden die worden ingeroepen om de dringende spoed te rechtvaardigen mogen in geen geval aan de aanbestedende diensten te wijten zijn;

e) voor door de oorspronkelijke leverancier verrichte aanvullende leveringen die ofwel bestemd zijn voor gedeeltelijke vernieuwing van leveringen of installaties voor courant gebruik, ofwel voor de uitbreiding van bestaande leveringen of installaties, als de verandering van leverancier de aanbestedende dienst ertoe zou verplichten apparatuur aan te schaffen waarbij een andere techniek wordt toegepast, zodat bij gebruik en onderhoud ervan onverenigbaarheid ontstaat of zich onevenredige technische moeilijkheden voordoen. De looptijd van deze opdrachten en nabestellingen mag in de regel de drie jaar niet overschrijden.

5. In alle andere gevallen maken de aanbestedende diensten voor het plaatsen van opdrachten voor leveringen gebruik van de openbare procedures.

6. Bij niet-openbare procedures of procedures van gunning via onderhandelingen stellen de aanbestedende diensten een schriftelijke verklaring op waarin de redenen voor het hanteren van die procedure worden genoemd en waarin ten minste zijn opgenomen de naam en het adres van de aanbestedende dienst, de waarde, de hoeveelheid en de aard van de gekochte goederen, het aantal ingekomen verzoeken tot deelneming, het aantal gegadigden dat verzocht werd offerte te doen en in voorkomend geval het aantal gegadigden dat niet is uitgekozen en de redenen waarom zij niet zijn uitgekozen. Bij toepassing van procedures van gunning via onderhandelingen moeten in de verklaring tevens de in de leden 3 en 4 genoemde omstandigheden die hebben geleid tot het gebruik van deze procedures worden vermeld, zulks onder opgave van redenen.

Van deze schriftelijke verklaring of van de hoofdpunten ervan wordt aan de Commissie op haar verzoek mededeling gedaan.".

Artikel 8

Artikel 7 wordt vervangen door:

„*Artikel 7*

1. De in bijlage II vermelde technische specificaties komen voor in de algemene documenten of in de contractuele documenten die bij iedere opdracht behoren.

2. Onverminderd de verplichte nationale technische voorschriften, voor zover verenigbaar met het Gemeenschapsrecht, worden deze technische specificaties door de aanbestedende dienst aangegeven door verwijzing naar nationale normen die de toepassing vormen van Europese normen of door verwijzing naar gemeenschappelijke technische specificaties.

3. Een aanbestedende dienst kan van het in lid 2 vastgestelde beginsel afwijken indien:

a) de normen geen bepalingen bevatten inzake de vaststelling van de overeenstemming of indien er geen technische middelen zijn om de overeenstemming van een produkt met deze normen afdoende vast te stellen;

b) de toepassing van lid 2 afbreuk doet aan de toepassing van Richtlijn 86/361/EEG van de Raad van 24 juli 1986 betreffende de eerste fase van de wederzijdse erkenning van goedkeuringen van eindapparatuur voor telecommunicatie (1) of van Besluit 87/95/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de normalisatie op het gebied van de informatietechnologieën en de telecommunicatie (2) of van andere communautaire besluiten op specifieke gebieden van diensten of produkten;

c) de toepassing van deze normen de aanbestedende dienst zou verplichten tot de aanschaf van materiaal dat onverenigbaar is met de reeds gebruikte apparatuur, of zou leiden tot buitensporig hoge kosten of tot onevenredig grote technische moeilijkheden. Deze uitzondering zou echter slechts gelden voor zover een en ander plaatsvindt in het kader van een welomschreven en schriftelijk vastgelegde strategie met het oog op een overgang binnen een vooraf vastgestelde termijn naar Europese normen of gemeenschappelijke technische specificaties;

d) het betrokken project een echte innovatie is, waardoor het gebruik van bestaande normen niet dienstig zou zijn.

4. Aanbestedende diensten die gebruik maken van lid 3 vermelden de redenen daarvoor, tenzij zulks niet mogelijk is, in de in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakte aankondiging van de aanbesteding en in elk geval in hun interne documentatie, en verstrekken deze informatie desgewenst aan de Lid-Staten en aan de Commissie.

5. Indien ter zake geen Europese normen of gemeenschappelijke technische specificaties bestaan, mogen er technische specificaties worden aangegeven door verwijzing naar andere documenten, onverminderd de beginselen van gelijkwaardigheid en onderlinge erkenning van de nationale technische specificaties. In dat geval dient in volgorde van voorkeur te worden verwezen naar:

a) de nationale normen waarin de internationale normen zijn getransponeerd die door het land van de aanbestedende dienst zijn aanvaard;

b) andere nationale normen van het land van de aanbestedende dienst;

c) andere normen.

6. Tenzij dergelijke specificaties door het voorwerp van de opdracht worden gerechtvaardigd, verbieden de Lid-Staten het opnemen in de contractclausules die voor een bepaalde opdracht gelden, van technische specificaties die produkten van een bepaald fabrikaat of bepaalde herkomst, dan wel bijzondere werkwijzen vermelden, waardoor bepaalde ondernemingen of produkten worden begunstigd of uitgeschakeld. Het is onder meer verboden merken, octrooien of typen, of een bepaalde oorsprong of produktie aan te duiden; een dergelijke aanduiding, vergezeld van de vermelding „of daarmee overeenstem-

mend" is evenwel toegestaan wanneer het doel van de opdracht niet anders met voldoende nauwkeurige, voor alle betrokkenen volkomen begrijpelijke specificaties omschreven kan worden.

(1) PB nr. L 217 van 5. 8. 1986, blz. 21.
(2) PB nr. L 36 van 7. 2. 1987, blz. 31.".

Artikel 9

Artikel 9 wordt vervangen door:

„*Artikel 9*

1. De in bijlage I van Richtlijn 80/767/EEG genoemde aanbestedende diensten maken met ingang van 1 januari 1989, zo spoedig mogelijk na het begin van hun begrotingsjaar, door middel van een enuntiatieve aankondiging per produktensector alle opdrachten voor leveringen bekend waarvan het geraamde bedrag, gelet op artikel 5, ten minste 750 000 Ecu bedraagt en die zij voornemens zijn in de loop van de komende twaalf maanden te plaatsen.

De Raad neemt vóór 1 maart 1990, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europese Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, een besluit over de uitbreiding van deze verplichting tot de andere aanbestedende diensten die onder artikel 1 vallen.

2. De aanbestedende diensten die een overheidsopdracht voor leveringen willen plaatsen volgens een openbare of niet-openbare procedure dan wel onder de in artikel 6, lid 3, gestelde voorwaarden volgens een procedure van gunning via onderhandelingen in de zin van artikel 1 geven hun voornemen hiertoe te kennen in een aankondiging.

3. Aanbestedende diensten die een opdracht hebben gegund, maken het resultaat hiervan in een aankondiging bekend. In bepaalde concrete gevallen behoeven echter sommige gegevens betreffende de gunning van de opdracht niet te worden bekendgemaakt indien openbaarmaking van die gegevens de uitvoering van de wet in de weg zou staan, in strijd zou zijn met het openbaar belang of schade zou kunnen toebrengen aan de gewettigde commerciële belangen van bepaalde overheids- of particuliere ondernemingen, dan wel indien de eerlijke mededinging tussen de leveranciers erdoor zou kunnen worden aangetast.

4. De in de leden 1, 2 en 3 genoemde aankondigingen worden door de aanbestedende dienst zo snel mogelijk en langs de meest passende kanalen toegezonden aan het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen. Bij de in artikel 12 bedoelde versnelde procedure moeten de aankondigingen per telex, telegram of telefax worden verzonden:

a) De in lid 1 genoemde aankondiging wordt zo spoedig mogelijk na het begin van elk begrotingsjaar verzonden.

b) De in lid 3 genoemde aankondiging wordt uiterlijk 48 dagen na de gunning van de betrokken opdracht verzonden.

5. De aankondigingen worden opgemaakt overeenkomstig de in bijlage III opgenomen modellen.

6. De aankondigingen worden onverkort in de oorspronkelijke taal in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* en via de TED-databank bekendgemaakt. Een samenvatting met de belangrijkste gegevens van de verschillende aankondigingen wordt in de andere officiële talen van de Gemeenschap gepubliceerd, maar slechts de tekst in de oorspronkelijke taal is authentiek.

Het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen maakt de aankondigingen uiterlijk twaalf dagen na toezending bekend. Bij de in artikel 12 bedoelde versnelde procedure wordt deze termijn verkort tot vijf dagen.

7. De bekendmaking in de Staatsbladen of in de pers van het land van de aanbestedende dienst mag niet plaatsvinden vóór de datum van verzending, die erin moet worden vermeld. Deze bekendmaking mag geen andere gegevens bevatten dan die welke verschijnen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

8. De aanbestedende diensten moeten de datum van verzending kunnen aantonen.

9. De kosten van bekendmaking van de aankondigingen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* komen voor rekening van de Gemeenschappen. De tekst van de aankondiging mag niet meer dan één pagina van dat blad beslaan, overeenkomende met circa 650 woorden. Ieder nummer van het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* waarin een of meer aankondigingen zijn opgenomen, bevat tevens het model of de modellen waarnaar de bekendgemaakte aankondiging(en) verwijst (verwijzen).".

Artikel 10

Artikel 10, lid 1, wordt vervangen door:

„1. In openbare procedures wordt de termijn voor de inzending van de aanbiedingen door de aanbestedende diensten vastgesteld op ten minste 52 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.".

Artikel 11

Artikel 11, leden 1, 2 en 3, wordt vervangen door:

„1. In niet-openbare procedures in de zin van artikel 1, onder e), en in procedures van gunning via onderhandelingen in de zin van artikel 1, onder f), onder de in artikel 6, lid 3, gestelde voorwaarden wordt de termijn voor de

ontvangst van de aanvragen tot deelneming door de aanbestedende diensten vastgesteld op ten minste 37 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

2. De aanbestedende diensten nodigen gelijktijdig alle uitgekozen gegadigden schriftelijk uit tot het doen van een inschrijving. Bij de uitnodigingsbrief moeten het bestek en de aanvullende documenten worden gesloten.

3. In niet-openbare procedures bedraagt de door de aanbestedende diensten vast te stellen termijn voor inzending van de aanbiedingen ten minste 40 dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de schriftelijke uitnodiging is verzonden.".

Artikel 12

Artikel 12, lid 1, wordt vervangen door:

„1. Wanneer het in dringende gevallen onmogelijk is de in artikel 11 voorgeschreven termijnen in acht te nemen, kunnen de aanbestedende diensten de volgende termijnen vaststellen:

a) een termijn voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming, die niet minder dan vijftien dagen mag bedragen, te rekenen vanaf de datum waarop de aankondiging is verzonden;

b) een termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen, die niet minder dan tien dagen mag bedragen, te rekenen vanaf de datum van de uitnodiging.".

Artikel 13

De artikelen 13, 14 en 15 vervallen.

Artikel 14

Artikel 19, lid 1, wordt vervangen door:

„1. In niet-openbare procedures en in procedures van gunning via onderhandelingen kiezen de aanbestedende diensten uit diegenen die aan de in de artikelen 20 tot en met 24 gestelde eisen voldoen en aan de hand van de verstrekte gegevens over de eigen situatie van de leverancier en de gegevens en bescheiden die nodig zijn voor de beoordeling van de technische en economische minimumeisen waaraan deze moet voldoen, de gegadigden die zij zullen uitnodigen om in te schrijven of deel te nemen aan de onderhandelingen.".

Artikel 15

In artikel 21, lid 1, wordt na de zinsnede „Nederland, het „Handelsregister";" toegevoegd: „Portugal, het „Registo Nacional das Pessoas Colectivas";".

Artikel 16

Artikel 26 wordt vervangen door:

„*Artikel 26*

1. Deze richtlijn vormt tot en met 31 december 1992 geen beletsel voor de toepassing van de bestaande nationale voorschriften betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen die de vermindering van de regionale ongelijkheden en de bevordering van de werkgelegenheid in minder begunstigde regio's en in door de achteruitgang van de industrie getroffen gebieden beogen, mits deze voorschriften verenigbaar zijn met het Verdrag en met de internationale verplichtingen van de Gemeenschap.

2. Lid 1 geldt onverminderd het bepaalde in artikel 25, lid 4.".

Artikel 17

Artikel 29 wordt vervangen door:

„*Artikel 29*

1. Om een beoordeling van de resultaten van de toepassing van deze richtlijn mogelijk te maken, zenden de Lid-Staten de Commissie een statistisch overzicht toe van de gegunde opdrachten, en wel:

a) uiterlijk op 31 oktober van elk jaar voor het voorgaande jaar met betrekking tot de aanbestedende diensten vermeld in bijlage I van Richtlijn 80/767/EEG;

b) uiterlijk op 31 oktober 1991 en, voor de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek uiterlijk op 31 oktober 1995, en daarna uiterlijk op 31 oktober van elk tweede jaar voor het voorgaande jaar met betrekking tot de aanbestedende diensten in de zin van artikel 1 van deze richtlijn, met uitzondering van die welke zijn opgenomen in bijlage I van Richtlijn 80/767/EEG.

2. Dit overzicht vermeldt ten minste:

a) het aantal en de waarde van de door de verschillende aanbestedende diensten gegunde opdrachten boven de drempel en, wat aanbestedende diensten vermeld in bijlage I van Richtlijn 80/767/EEG betreft, de waarde onder de drempel;

b) het aantal en de waarde van de door de verschillende aanbestedende diensten gegunde opdrachten boven de drempel, onderverdeeld naar procedure, produkt en nationaliteit van de leverancier aan wie de opdracht is gegund, en in geval van procedures van gunning via onderhandelingen, onderverdeeld overeenkomstig artikel 6, onder opgave van het aantal en

de waarde van de aan elke Lid-Staat en aan derde landen gegunde opdrachten en, in het geval van Richtlijn 80/767/EEG, het aantal en de waarde van de opdrachten die gegund zijn aan de verschillende ondertekenaars van de GATT-Overeenkomst inzake overheidsopdrachten.

3. De Commissie stelt in overleg met het Raadgevend Comité inzake overheidsopdrachten de aard van de overeenkomstig deze richtlijn te verstrekken aanvullende statistische gegevens vast.".

Artikel 18

De bijlagen I, II en III van de richtlijn worden vervangen door de bijlagen I, II en III bij deze richtlijn.

TITEL II

Intrekking van sommige bepalingen van Richtlijn 80/767/ EEG

Artikel 19

De artikelen 2, 3, 4, 5 en 6 van Richtlijn 80/767/EEG vervallen.

TITEL III

Slotbepalingen

Artikel 20

De Lid-Staten doen de nodige maatregelen in werking treden om uiterlijk op 1 januari 1989 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Voor de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek wordt de datum 1 januari 1989 echter vervangen door de datum 1 maart 1992.

Artikel 21

De Lid-Staten delen de Commissie de tekst mede van de belangrijkste nationale bepalingen van wettelijke en bestuursrechtelijke aard welke zij ter voldoening aan deze richtlijn vaststellen.

Artikel 22

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 22 maart 1988.

Voor de Raad

De Voorzitter

M. BANGEMANN

BIJLAGE I

LIJST VAN PUBLIEKRECHTELIJKE RECHTSPERSONEN EN OVEREENKOMSTIGE EENHEDEN BEDOELD IN ARTIKEL 1, ONDER b)

I. **Alle Lid-Staten:**

de door de territoriale lichamen gevormde publiekrechtelijke verenigingen en overeenkomstige eenheden, zoals verenigingen van gemeenten, „associations de communes", „Gemeindeverbände" enz.;

II. **Duitsland:**

de „bundesunmittelbaren Körperschaften, Anstalten und Stiftungen des öffentlichen Rechts"; de „landesunmittelbaren Körperschaften, Anstalten und Stiftungen des öffentlichen Rechts", die vallen onder de budgettaire controle van de staat;

III. **België:**

— het wegenfonds 1955 - 1969 — „le Fonds des Routes 1955—1969",

— de Regie der Luchtwegen — „la Régie des Voies Aériennes",

— de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn,

— de kerkfabrieken,

— de Dienst voor Regeling van de Binnenvaart — „l'Office Régulateur de la Navigation Intérieure",

— de Regie der Belgische Rijkskoel- en Vriesdiensten — „la Régie des services frigorifiques de l'État Belge";

IV. **Denemarken:**

„andre forvaltningssubjekter";

V. **Frankrijk:**

— de openbare instellingen van bestuursrechtelijke aard op nationaal, regionaal, departementaal of plaatselijk niveau,

— de universiteiten, openbare instellingen van wetenschappelijke en culturele aard en andere instellingen die zijn vastgesteld bij de wet op de organisatie van het hoger onderwijs nr. 68-978 van 12 november 1968;

VI. **Ierland:**

de andere openbare instellingen wier opdrachten voor leveringen onder controle van de staat vallen;

VII. **Italië:**

— de Staatsuniversiteiten, de Universitaire Staatsinstituten, de Consortia voor de inrichting van de Universiteiten,

— de hogere wetenschappelijke en culturele instituten, de astronomische, astrofysische, geofysische en vulcanologische observatoria,

— de „Enti di riforma fondiaria",

— de overheidsinstellingen van onderstand en weldadigheid van elke aard;

VIII. **Griekenland:**

de andere publiekrechtelijke rechtspersonen wier opdrachten voor leveringen onder controle van de staat vallen;

IX. **Luxemburg:**

de openbare instellingen die onder toezicht staan van de regering, intergemeentelijke samenwerkingsinstanties of gemeenten;

X. **Nederland:**

— de waterschappen,

— de instellingen van wetenschappelijk onderwijs vermeld in artikel 15 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (1960), de academische ziekenhuizen,

— de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) en de daaronder ressorterende organisaties;

XI. **Spanje:**

de andere rechtspersonen die onder een publiek regime voor opdrachten vallen;

XII. **Portugal:**

de publiekrechtelijke rechtspersonen wier opdrachten voor leveringen onder controle van de staat vallen;

XIII. **Het Verenigd Koninkrijk:**

— „Education Authorities",
— „Fire Authorities",
— „National Health Service Authorities",
— „Police Authorities",
— „Commission for the New Towns",
— „New Towns Corporations",
— „Scottish Special Housing Association",
— „Northern Ireland Housing Executive".

BIJLAGE II

DEFINITIE VAN ENKELE TECHNISCHE SPECIFICATIES

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. *„Technische specificatie":* alle technische voorschriften, met name die welke zijn opgenomen in het bestek, die een omschrijving geven van de vereiste kenmerken van een produkt, zoals het niveau van kwaliteit en gebruiksgeschiktheid, veiligheid en afmetingen, met inbegrip van de voorschriften voor het produkt inzake terminologie, symbolen, proefnemingen en proefnemingsmethoden, verpakking, het merken of etiketteren, aan de hand waarvan op objectieve wijze een stof, een produkt of een levering zodanig kunnen worden omschreven dat die beantwoorden aan het gebruik waarvoor het door de aanbestedende dienst is bestemd;

2. *„Norm":* een technische specificatie die door een erkende normaliseringsinstelling voor herhaalde of voortdurende toepassing is goedgekeurd, waarvan de inachtneming in beginsel niet verplicht is;

3. *„Europese norm":* een norm die door het Europees Comité voor Normalisatie (CEN) of het Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie (CENELEC) als „Europese norm (EN)" of „Harmonisatiebescheid (HD)" is goedgekeurd volgens de gemeenschappelijke regels van deze organisaties;

4. *„Gemeenschappelijke technische specificatie":* een technische specificatie die is opgesteld met het oog op uniforme toepassing in alle Lid-Staten van de Gemeenschap.

BIJLAGE III

MODELLEN VOOR DE AANKONDIGING VAN OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR LEVERINGEN

A. Openbare procedure

1. Naam, adres, telefoonnummer, telegramadres, telex- en telefaxnummer van de aanbestedende dienst.

2. a) Wijze van aanbesteding

   b) Vorm van de opdracht die wordt aanbesteed.

3. a) Plaats van levering

   b) Aard en hoeveelheid van de te leveren goederen

   c) Gegevens betreffende de mogelijkheid voor de leveranciers om in te schrijven voor gedeelten en/of het geheel van de vereiste leveringen

   d) Afwijking van het gebruik van normen overeenkomstig artikel 7.

4. Eventueel voorgeschreven leveringstermijn.

5. a) Naam en adres van de dienst waar de ter zake dienende stukken kunnen worden aangevraagd

   b) Uiterste datum voor deze aanvrage

   c) (eventueel) Het ter verkrijging van genoemde stukken te betalen bedrag en de betalingswijze.

6. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de inschrijvingen

   b) Adres waar zij moeten worden ingediend

   c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld.

7. a) Personen die bij de opening van de inschrijvingen worden toegelaten

   b) Dag, uur en plaats van de opening.

8. (eventueel) Verlangde borgsommen en waarborgen.

9. Belangrijkste voorschriften voor financiering en betaling en/of verwijzingen naar de teksten waarin dit wordt geregeld.

10. (eventueel) Rechtsvorm die de combinatie van leveranciers aan wie de opdracht wordt gegund, moet hebben.

11. De te verstrekken inlichtingen en de nodige bescheiden voor de beoordeling van de economische en technische minimumeisen waaraan de leverancier moet voldoen.

12. Termijn gedurende welke de inschrijver zijn inschrijving gestand moet doen.

13. De bij de gunning aan te leggen criteria. Andere criteria dan dat van de laagste prijs worden vermeld, voor zover zij niet in het bestek zijn opgenomen.

14. Overige inlichtingen.

15. Datum van verzending van de aankondiging.

16. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen.

B. Niet-openbare procedure

1. Naam, adres, telefoonnummer, telegramadres, telex- en telefaxnummer van de aanbestedende dienst.

2. a) Wijze van aanbesteding

   b) (eventueel) Redenen waarom van de versnelde procedure gebruik wordt gemaakt

   c) Vorm van de opdracht die wordt aanbesteed.

3. a) Plaats van levering

   b) Aard en hoeveelheid van de te leveren produkten

   c) Gegevens betreffende de mogelijkheid voor de leveranciers om in te schrijven voor gedeelten en/of voor het geheel van de vereiste leveringen

   d) Afwijking van het gebruik van normen overeenkomstig artikel 7.

4. Eventueel voorgeschreven leveringstermijn.

5. (eventueel) Rechtsvorm die de combinatie van de leveranciers waaraan de opdracht wordt gegund, moet hebben.

6. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming

   b) Adres waar zij moeten worden ingediend

   c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld.

7. Uiterste datum voor de verzending van de uitnodigingen tot inschrijving.

8. Gegevens over de eigen situatie van de leverancier, alsmede gegevens en bescheiden om de technische en economische minimumeisen waaraan hij moet voldoen, te kunnen beoordelen.

9. De bij de gunning van de opdracht aan te leggen criteria, voor zover deze niet zijn opgenomen in de uitnodiging tot inschrijving.

10. Overige inlichtingen.

11. Datum van verzending van de aankondiging.

12. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen.

C. Procedure van gunning via onderhandelingen

1. Naam, adres, telefoonnummer, telegramadres, telex- en telefaxnummer van de aanbestedende dienst.

2. a) Wijze van aanbesteding

   b) (eventueel) Redenen waarom van de versnelde procedure gebruik is gemaakt

   c) (eventueel) Vorm van de opdracht die wordt aanbesteed.

3. a) Plaats van levering

   b) Aard en hoeveelheid van de te leveren goederen

   c) Gegevens betreffende de mogelijkheid voor de leveranciers om in te schrijven voor gedeelten en/of voor het geheel van de vereiste levering

   d) Afwijking van het gebruik van normen overeenkomstig artikel 7.

4. Eventueel voorgeschreven leveringstermijn.

5. (eventueel) Rechtsvorm die de combinatie van leveranciers waaraan de opdracht wordt gegund, moet hebben.

6. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming

   b) Adres waar zij moeten worden ingediend

   c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld.

7. Gegevens over de eigen situatie van de leveranciers, alsmede gegevens en bescheiden om de technische en economische minimumeisen waaraan zij moeten voldoen, te kunnen beoordelen.

8. (eventueel) Namen en adressen van reeds door de aanbestedende dienst geselecteerde leveranciers.

9. Data van voorgaande bekendmakingen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.*

10. Overige inlichtingen.

11. Datum van verzending van de aankondiging.

12. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen.

D. Procedure van voorinformatie

1. Naam, adres, telefoonnummer, telegramadres, telex- en telefaxnummer van de aanbestedende dienst alsmede van de dienst waaraan nadere inlichtingen kunnen worden gevraagd.

2. Aard en hoeveelheid van de te leveren goederen.

3. Voorlopige datum waarop de gunningsprocedures van de opdracht(en) worden ingeleid (indien bekend).

4. Overige inlichtingen.

5. Datum van verzending van de aankondiging.

6. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen.

E. Geplaatste opdrachten

1. Naam en adres van de aanbestedende dienst.

2. a) Wijze van aanbesteding

   b) Voor wat de in bijlage I bij Richtlijn 80/767/EEG genoemde aanbestedende diensten betreft, zo nodig redenen waarom van deze procedures gebruik is gemaakt overeenkomstig artikel 6, leden 3 en 4.

3. Datum van de gunning.

4. Criteria voor de gunning.

5. Aantal ontvangen offertes.

6. Naam en adres van de leverancier(s).

7. Aard en hoeveelheid van de geleverde goederen, in voorkomend geval per leverancier.

8. Betaalde prijs of prijzen (minimum/maximum).

9. Overige inlichtingen.

10. Datum van bekendmaking van de aankondiging van de opdracht in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

11. Datum van verzending van onderhavige aankondiging.

12. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen.